

ಹುಕ್ಕಾ ಸೇವನೆ ಗೊಂಬೆ
ಮೂರ್ಕಿಯನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಈ
ಸೋಟಿ ಅದ್ದು ಸುಂದರ!

ಆ ರಹಸ್ಯ ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಸಮಯವೂ ಬಂತು!

1975ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಳಿಗೆ ಯಾವುದೇಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ತೆರಳಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೆಗಿನ ಲೋಕಪ್ರಾಣ ಧೂಕ್ತನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬಾಯಿತು. ಗರಬಡಿದವರಂತೆ ಆ ಲೋಕವನ್ನು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಿದರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನೇ ನಡೆದೆ ಎದು ಮೇಲಭಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ನೀಡಿದರು. ಅವರು ಸಹ ಶಿಂದಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಬಣ್ಣದ ಲೋಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ಆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಗೊಂಬೆಗಳ ಲೋಕದ ವಿಶ್ವಾರ 12 ಏಕರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ವರ್ಣರಂಜಿತ ಗೊಂಬೆಗಳೂ, ಗುಹೆಗಳಿಂದ ರಚನೆಗಳೂ, ಅಲ್ಲಿನ ರಂಗಮಂಟಪಗಳೂ ಇನ್ನ ದೃಶ್ಯ ಮೇಲಹಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಬಾರಂಭ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಆ ಪಾಕ್‌ ಕಾನೂನುಪ್ರಕಾರ ‘ಅಕ್ರಮ’ವಾಗಿತ್ತು. ಕಾನೂನುಪಾಲಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅದನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಸುದ್ದಿತೀಳಿದನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾದಾದರು.

ವರ್ಣಗಳ ಕಾಲ ಜತನದಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ್ದ ಅಪರಾಪದ ಪಾಕ್‌, ತೆರವಾಗುವ ಸಮಯ ಸ್ವನ್ನಿಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತತಾಯಗತಾಯ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಣಿತೋಟ್ಟರು. ಉದ್ದಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ, ‘ಇಂಥದೊಂದು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಲೋಕ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ’ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಯಾರ ಅರಿವಿಗೂ ಬಿಂದರಂತೆ ವ್ಯಾಧಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಸೊಬಗಿನ ಲೋಕ ಒಂದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿದ್ದ ನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ಅವರ ಶ್ರಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಧಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಜನ ಸಿಡಿದ್ದರು. ಜನರ ಪ್ರತಿರೋಧದಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಕ್ ಗಾರ್ಡನ್ ತೆರವು ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಉದ್ದಾನವನ್ನು 1976ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ಅವರನ್ನು ಸರ್ಬ ದಿವಿಧನಲ್ಲಾ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ನಿಯುತ್ಗೊಳಿಸಿ, 50 ಸಿಟಿಂಡಿಯನ್‌ನು ಒದಗಿಸಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯ ಹೋಟೆ ವರ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ‘ರಾಕ್ ಗಾರ್ಡನ್’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು.

ಎನ್ನೇನಿದೆ ಶಿಲ್ಪೋದ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ?

ಸುಮಾರು 40 ಏಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ‘ರಾಕ್ ಗಾರ್ಡನ್’ನಲ್ಲಿ, ಸಾವಿರಾರು ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗೃಹ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಬಂಗಾರಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಹಲವಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಈ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಹಾಗೆ, ಈ ಶಾಂತಿಗಳಾದರೂ ಯಾವುವು ಗೊತ್ತೇ?

ಟೀಲ್ಸ್, ಗಾಜಿನ ತುಂಡು, ಬಾಟಲ್, ಬಳಿ, ಸಿರಾಮಿಕ್ ಪಾತ್ರ, ಪ್ರೋಸರ್ಲೀನ್ ಸಿಂಕ್, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಮುರಿದ ಪ್ರೈಪ್‌ಗಳು, ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ..!

ಮಾವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರವೇಶ ದರ ತೆತ್ತು, ಒಳಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೇ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ ‘ಕಿಂಗ್ ಡ್ರೋ ಆಫ್ ಗಾಡ್ಸ್’ ಆವರಣ. ತರಹೇವಾರಿ ದೇವತೆಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಅಲ್ಲಿವೇ ಅವುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಸ್ತು ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಸ್ಕೆಲ್ನನ ಮದ್ಗಾರ್ಡ್! ದೇವತೆಗಳ ಆಸುಪಾಸು ಹೂಕುಂಡಗಳು ಇದ್ದು, ಸ್ಕೆಲ್ನ ಗಾಲಿಗಳೇ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಆಸರೆ ನೀಡುವ (‘ವೈ’ ಆಕಾರದ) ಕಣ್ಣಿಂದ ಸಲಾಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುರಿದ ಟ್ರೈಲ್ಸ್‌ನ ಲಕ್ಷಾಂತರ ತುಂಬಕುಗಳು

ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚಿಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯದ ನೆನಪು

ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದ ಅನಂತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲೊಂದಿದೆ. ಮೇಲ್ಮೈಚಕ್ಕೆ ಅದು ಸಾದಾ ಗುಡಿಸಲು. ಆದರೆ ಉದ್ದಾನದ ಅರಂಭ ಆಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ.

ನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಕಾರ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸ್ಥಿತಿ ನೀಡಿಸ್ತು ಆ ಗುಡಿಸಲು. ಬಹುತೇಕೆ ಹಾಳಾಗಿದ್ದ ಆ ಗುಡಿಸಲೆನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಂಸುವ ಕಲ್ಪು ಅನಾಥಪಾಠಿ ಬೆಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಜೋವಾನ್‌ಪಾಠಿ ಎಸ್ಟಿಟ್ಟು, ಬಳಿಕ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ದುರ್ಸ್ಥಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು, ಜೋವಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಂತಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ‘ಕಸದಿಂದ ರಸ’ ರೂಪಿಸಿದ ಚಾಂದ್ ಅವರ ಮಹಾತ್ಮಾರಾಂಧ್ರೇಯ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚಿ ತಾಣ ಆ ಗುಡಿಸಲು. ಅದನ್ನು ಈಗಲೂ ಜಡನದಿಂದ ಕಾಯ್ದುಹೊಂಡಿರುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗಡಿ.

ನೇಕ್ ಚಾಂದ್ ರೂಪಿಸಿದ ಪಾಕ್ ತೆರವಿಗೆ ಸಂಕಾರ ಮುಂದಾದಾಗ, ಸ್ವಾಯಂ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಪ್ರೈಪ್‌ಬಂಗಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಏಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಪರದಿ